

Дипломна робота викладена на 117 сторінках друкованого тексту, список використаних джерел налічує 125 джерел; в додатках (48 сторінок) вміщено тестовий матеріал до експериментальної частини; ігри, вправи, завдання на подолання емоційного неблагополуччя дітей дошкільного віку; методичний матеріал до корекції емоційного неблагополуччя дітей засобами арт-терапії.

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ЕМОЦІЙНОГО НЕБЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

1.1. Поняття емоційного благополуччя та емоційного неблагополуччя в психолого-педагогічних дослідженнях

1.2. Емоційне неблагополуччя дітей дошкільного віку

Висновок до першого розділу

РОЗДІЛ 2. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО НЕБЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Написав Таміла

П'ятниця, 07 листопада 2014, 01:23 - Останнє оновлення П'ятниця, 07 листопада 2014, 01:41

2.1. Методологічні засоби, хід і процедура експериментального дослідження

2.2. Аналіз результатів констатувального експерименту

2.3. Особливості організації формувального етапу дослідження

2.4. Результати впровадження психолого-педагогічної програми профілактики і корекції емоційного неблагополуччя дітей старшого дошкільного віку

Висновок до другого розділу

ВИСНОВКИ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОБЛЕМИ ЕМОЦІЙНОГО НЕБЛАГОПОЛУЧЧЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 1.1. Поняття емоційного благополуччя та емоційного неблагополуччя в психолого- педагогічних дослідженнях

У сучасному суспільстві емоційне благополуччя є однією з цілей життєдіяльності, умовою досягнення інших завдань. Прагнення до емоційної гармонії характерно для всього життя людини, але в кожний період образ емоційного благополуччя наповнюється конкретним змістом. Зростаюча кількість досліджень в області емоційних станів показують значимість і необхідність емоційного комфорту для людини. В психолого-педагогічних дослідженнях проблема емоційного благополуччя розроблялася

в теорії психологічного здоров'я особистості. Термін «психологічне здоров'я» був введений в науковий обіг автором І.В. Дубровіною, на її думку, психологічне здоров'я є необхідною умовою повноцінного функціонування і розвитку людини в процесі її життєдіяльності [2]. Психологічне здоров'я в науковій літературі фактично ототожнюється з поняттям «психічне здоров'я». Так, психічне здоров'я свідчить про наявність душевних сил, необхідних для життя в суспільстві: людина ясно мислить, вона здатна контролювати свою поведінку, ставити цілі, планувати і організовувати свою діяльність і т.п. Психічне здоров'я традиційно інтерпретується як власна життєздатність індивіда, життєва сила, забезпечена повноцінним розвитком і функціонуванням психічного апарату [3]. При цьому життєздатність, або вміння виживати, пристосовуватися і розвиватися в мінливих, не завжди сприятливих, але звичайних для більшості умовах, є передумовою психологічного здоров'я. Психологічне здоров'я характеризує індивіда як суб'єкта життєдіяльності, розпорядника душевних (і не тільки) сил і здібностей. У процесі соціалізації особистості психологічне здоров'я набуває ряду компонентів, якісна своєрідність яких впливає як на адаптацію, так і в конкретні життєві періоди опосередковує якість життя людини. Якщо провести аналогію з культурно-історичною концепцією розвитку вищих психічних функцій Л.С. Виготського, центральним утворенням, визначальним цілком психологічне здоров'я дитини можна вважати її емоційне благополуччя. У своєму дослідженні Т.А. Даніліна підкреслює, що формування емоційних рис індивіда залежить від його соціального оточення, від того соціального досвіду, який він накопичив у дитинстві. Емоції, які проявляє і найчастіше переживає дитина, впливають на процес її соціалізації. Перевага позитивних емоцій дозволить дитині успішно пройти свій соціальний розвиток [2]. Як відзначають О.Е. Чернухіна, Т.Н. Афоніна психічне здоров'я - стан душевного (емоційного) благополуччя, що характеризується відсутністю хворобливих психічних проявів і забезпечує адекватну умовам навколишнього середовища регуляцію поведінки, діяльності [4, с.381]. Емоційного благополуччя, на думку Г.Г. Філіппової [34], також є показником оптимальності загального психічного розвитку, психологічного здоров'я людини. Переживання дитиною емоційного благополуччя, вважає Н.П. Анікеева [4, с.9], є головною умовою її нормального формування і визначається позитивною оцінкою оточуючих. Емоційне благополуччя, пише дослідник [4, с. 16], говорить про те, що дитина задоволена своєю діяльністю, взаєминами в дитячому колективі, керівництвом з боку дорослих. Емоційне благополуччя дитини характеризується її позитивним емоційним станом і обумовлено досягненням успіху в різних видах діяльності, вважає О.М. Вотінова [9, с.69]. Саме ситуації успіху є підкріплювальним фактором емоційного благополуччя особистості і необхідні на всіх етапах онтогенезу, підкреслюється в дослідженні О.Ю. Данилової [12, с. 20]. Емоційне благополуччя дитини виникає на основі задоволення її фундаментальних потреб в безпеці, в любові і приналежності, у повазі, самовираженні та спілкуванні. Виявляється в піднесеному настрої, посмішці і жестах, що виражають відкритість і розслабленість [28, с. 11]. Дитина легко вступає в спілкування та ігри, виявляючи зацікавленість [5, с. 62]. І.М. Слободчиков вважає, що емоційне благополуччя забезпечує високу самооцінку, сформований самоконтроль, орієнтацію на успіх у досягненні цілей, емоційний комфорт у сім'ї і поза нею [4, с.512]. Отже, емоційна сфера є важливою складовою у розвитку дітей, так як спілкування, взаємодія не будуть ефективними, якщо їх учасники не здатні, по- перше, «читати» емоційний стан один одного, а по-друге, управляти своїми емоціями. Розуміння своїх емоцій і почуттів також є

Написав Таміла

П'ятниця, 07 листопада 2014, 01:23 - Останнє оновлення П'ятниця, 07 листопада 2014, 01:41

важливим моментом у становленні особистості людини. Е. Еріксон відзначав, що соціальне оточення дитини спричиняє великий вплив на її розвиток, зокрема на розвиток її почуттів. Він вважав, що розвиток особистості продовжується все життя, впливають на це не тільки близькі люди, але й друзі, робота, суспільство в цілому [5]. Взаємозумовленість емоцій і потреб особистості, на думку П.В. Симонова, визначає роль емоцій як посередника між потребами і діяльністю щодо їх задоволення, як засіб трансформації цінностей, які стають змістом спонукальних мотивів поведінки особистості [7]. Відповідно до дослідження вчених Л.А. Абрамян, М.І. Лісіної, Т.А. Репіної емоційне благополуччя можна визначити як стійке емоційно-позитивне самопочуття дитини, основою якого є задоволення основних вікових потреб: як біологічних, так і соціальних. А.Д. Кошелева, В.І. Перегуда, І.Ю. Ільїна, Г.А. Свердлов, Є.П. Арнаутова визначають емоційне благополуччя як стійко - позитивний, комфортно- емоційний стан дитини, що є основою ставлення дитини до світу і впливає на особливості переживань, пізнавальну сферу, емоційно — вольову, стиль переживання стресових ситуацій, ставлення з однолітками [5]. Під емоційним благополуччям Г.А. Урунтаєва розуміє почуття впевненості, захищеності, що сприяють нормальному розвитку особистості дитини, виробленню в неї позитивних якостей, доброзичливого ставлення до інших людей. Дослідниця виділяє такі основні показники емоційного благополуччя: - Рівень відносини дитини до самої себе, однолітків, дорослим. - Загальний емоційний тонус. - Здатність дитини визначати емоційний стан іншого. - Рівень співпереживання, співчуття, який дитина демонструє у вербальному і невербальному плані [6]. Г.Г. Філіпповою виділені наступні компоненти емоційного благополуччя: - Емоція задоволення-невдоволення як зміст переважного фону настрою; - Переживання комфорту як відсутність зовнішньої загрози і фізичного